

Slottets vindsvåning med gemensamma lokaler och fem uthyrningsrum. De har använts på olika sätt genom åren.

Självbyggda kollektivvillor
Brf Varpen och Väven i Norra Ångby. Småa byggde i samarbete med blivande boende (från bostadskön). 5-6 bostäder och gemensam del med allrum, kök, verkstad och tvätt. Inflyttning 1988.

Ekobyn Bålarna i Nordanstig (1992)

Foto bl a Fredrik Björkman (till vänster)

Brf Skogsblomman, Uppsala

100 lgh i fem punkthus och servicebyggnad med restaurang, gästmatstall, sällskapsrum, expedition, styrelserum, bibliotek, motionslokaler, sömnad, vävning, snickeri mm.
Initiativtagare grupp i samarbete med entreprenör. Inflyttning 1993.
Bostadsrättsföreningen driver allt i egen regi. Inflyttning från 55 ålder.

Ekobyn Understenshöjden (1995)

Föreningen EBBA bildades 1989. Samarbete med HSB och SMÅA. 44 lägenheter och ett gemensamt gårdshus.

Tersen, Falun (2005)

Fd servicehus, övertaget och stegvis ombyggt.
30 lgh + 2 för kvarboende och 13 för korttidsboende.
Fredagsmiddag, hyrbil i huset, gästrum och mycket mera!
Kooperativ hyresrätt, ägarmodellen.

Urbana villor
7 lägenheter i en byggemenskap i Malmö.
Hiss till lägenheten, "fri utformning" av lägenhetens inre.
Gemensam gård o takterrass, odlingsbara loftgångar, låg energiåtgång.
Arkitekter Cord Siegel och Pontus Aqvist
Kasper Sahlinpriset 2009.

Brf Bataljonen, Karlskrona (2006)
27 lgh 92 – 119 kvm, gemensamma lokaler samt garage.
Bostadsrättsförening, inflyttning 2006.
Byggherre NCC, arkitekt JAARK, planering i dialog med Karlskrona Seniorhusförening.
Projektet låg i malpåse när föreningen tog kontakt för att få igång bygget.

Kv Växthuset, Karlskrona (2014 – 15)
23 lgh, 2 och 3 rok samt gemensamma lokaler med uteplats vid entrén.
Initiativ från Karlskrona Seniorhusförening.
Programkrav via studiecirklar.
Entreprenadavling med stöd av "Bo bra på äldre dar" ...
Kooperativ hyresrätt enligt hyresmodellen.

Boo SeniorHem, Nacka (2007, 2012)

Boo SeniorHem Nacka 2007 75 kooperativ hyresrätt omsorg trygghet medlembo- g Grappa Arkitektur

Kopparslagaren, Hudiksvall
7 lägenheter i en bygg- och bogemenskap (2016).

- små enskilda lägenheter för livslångt boende
- utrymnen för många gemensamma funktioner
- hänsynsfullhet mot jorden; hållbara billiga material, lite underhåll och bekväma bostäder

Bostadsrättsförening
Arkitekt Tony Björklund

Hogslätts vänboende, Gerlesborg (2018)
12 små lägenheter (35, 50 och 65 kvm) och en gemensam lokal.
Kooperativ hyresrätt. Kommunal borgen.

Foto Per Pixel Peterson

Lagnö Bo, Trosa (2018)

En bogemenskap byggd på småskalighet, delaktighet och miljömedvetenhet. Kooperativ hyresrätt, ågarmodellen. Årets landsbygdsgrupp i Sörmland!

19 lägenheter med gemensamma lokaler och inglasad vinterträdgård.

Kök och matsal med gemensamma middagar flera gånger i veckan - snart.

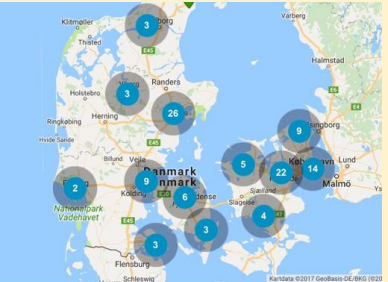
Många nya projekt på gång

- **Baskedals ekoby**, Simrishamn (16 lgh, kooperativ hyresrätt, infl 2021-)
- **Under Samma Tak**, Göteborg (59 lgh, Trollängens Bostads AB, infl 2020)
- **BoSams**, Borgholm (20 lägenheter, BTE i Borgholm, arkitekt Anders Westerlund, infl 2020)
- **Wasa Seaside**, Färjestaden (65 lägenheter, EA Fastigheter, infl 2020)
- **Hambo**, Hammenhög (14 lgh, kooperativ hyresrätt, infl 2021)
- **Boihop Högsbo**, Göteborg (41 lgh, Framtiden Byggutveckling/Familjebostäder i Göteborg, What! arkitekter, infl 2021)
- **Kombo**, Stockholm (33 lgh, AB Familjebostäder, infl 2021)
- **Rudbeckia**, Uppsala (20 lgh, markanvisning, Sveafastigheter Bostad AB, Rahel Belatchew arkitekter, inflyttning ca 2021)
- **Röda Oasen**, Malmö (13 lgh, markanvisning, brf + hyresrätt, inflyttning ca 2022)
- **Växjö Bogemenskap** (28 lgh, kooperativ hyresrätt med HSB, infl ca 2022)
- **Uppsala/Gården, Vaxholm/BIG, Umeå, Lund, Nacka...**

En internationell rörelse

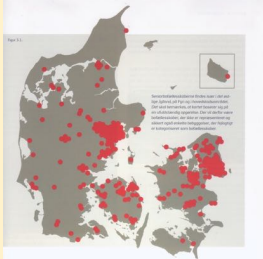

- **Cohousing, group self-build**, Storbritannien och USA
- **Habiter participatif**, Frankrike
- **Habitats groupés**, Belgien
- **Bofællesskab og byggefællesskab**, Danmark
- **Bofelleskap**, Norge
- **Baugruppen, Baugemeinschaften, Wohngruppen**, Tyskland och Österrike
- **Central Woonen, Gemeenschappelijk Wonen**, Nederländerna
- **Abitare condiviso**, Italien
- **Viviendas colaborativas**, Spanien
- **Ryhmärakennuttajat**, Finland

Bofællesskaber i Danmark - 109, 308, nej 490!!!

Källa bofællesskab.dk, Eldresagens databas, Living together – Cohousing Ideas

Den danska metoden för planering av seniorbofællesskaber

Det store eksperiment
FORSKELLIGE UENIGHEDER, LØSNINGER

Sættedammen från 1972,
första danska bofælleskapet
27 bostäder– nu minst 35
125 boende som mest – nu 70
Mat upp till fem dagar i veckan

Herfra till evigheden (2009),
Roskilde

Seniorbofællesskab
med 24 lgh og
fælleshus på 300 kvm
(byggemenskap,
arkitekt Vandkunsten)

HUR KAN EN STARTARGRUPP ARBETA?

1. Börja träffas och bli en grupp
2. Utveckla boendeidén
3. Kostnadsnivå, genomförandemodell och upplåtelseform
4. Hitta samarbetspartners och komma igång
5. Planering och projektering
6. Förbereda inflyttningen
7. Flytta in och bo och hålla idén vid liv!

Källa: Bygga seniorboende tillsammans

Vinster med bygg- och bogemenskaper

För individen:

- Ökad gemenskap
- Demokratiskt
- Lägre kostnader genom delning och samarbete
- Större trygghet
- Roligt, stimulerande, lärorikt
- Avlastande för vuxna barn

För samhället:

- Minskat ytbehov/person
- Minskad energianvändning
- Ökad stabilitet i grannskapet
- **Nya idéer i bostadsplaneringen**
- Socialt, ekologiskt och ekonomiskt uthålligt
- Mindre behov av kommunalt stöd/hemtjänst

Många belöningar internationellt till bygg- och bogemenskaper

- KfW-priset för bästa byggnad 2020 till Stadtfinken i Hamburg
- 22 "townhouses" med 42 bostäder i form av ägarlägenheter. Gemensam gård, lokal och hög klimatstandard + laddningsstolpar, värmepumpar osv.
- Projektlots Conplan

LISA, Seestadt Aspern, Wien

Allmänhetens pris för bästa bostadsprojekt 2019
Ett kompakt hus med 48 lägenheter och en öppen struktur. Kooperativ hyresrätt.
Rötter i der Sargfabrik

Seestadt Aspern, Wien

Tankeväckande är att det finns ett kvarter i Seestadt Aspern där man undvikit en massa misstag i utformningen av byggnader och gårdar. Det är just det kvarter där fem Baugruppen själva genomfört sina idéer om god utformning av bostäder, gemensamma utrymmen och kvartersmark (Reinhard Seiß, Die Presse 20/8 2016)

OWCH (Older Womens Cohousing), High Barnet

fick pris som årets bästa bostadsprojekt för äldre i England 2016:
"a project that epitomises values best summarized as championing the common good while being innovative and sustainable", som bästa engelska bostadsprojekt 2017 och ytterligare ett antal belöningar.

wagnisART i München får tyska stadsbyggnadspriset 2016

Ett kvarter byggt av ett "nytt kooperativt bostadsföretag" för och med de boende som bo- och arbetsgemenskap

140 lägenheter, gemensamma lokaler, verkstäder, kontorslokaler, restaurang, lägenhetskluster/kollektiv Planering och utformning i dialog med de blivande boende.

Foto: Michael Häwrich

I den nära framtiden?

Gemensamt byggande med ny teknik i små, grannskapsägda fabriker - flyttbara eller i befintliga lokaler.

Monterbara trämoduler som tillverkas på plats och är lätta att montera tillsammans. Lokalt producerat för lokala behov, fler bostäder, kunskapsutbyte och delning!
www.builtincommon.org

Bygga seniorboende tillsammans
... en handbok
Ingrid Wernberg och Kerstin Kärnekull

Stort bidrag för bygg- och bogemenskaper 2020! Fem projekt har hittills fått.

Startbidrag för bygg- och bogemenskaper 2020! Fem projekt har hittills fått.

Läsning och hemsidor

- Nyhetsbladet Bo tillsammans, 4 nr per år, www.kollektivhus.se
- Blomberg, Ingela och Kärnekull, Kerstin, *Bygga seniorboende tillsammans*, Svensk Byggtjänst 2013.
- Grip, Elsa, Kärnekull, Kerstin & Sillén, Ingrid (red.), *Gemenskap och samarbete: att bygga upp och bo i kollektivhus*, Migra Förlag 2019.
- Wessel, Ola Broms och Hedström, Hasse, *Byggemenskaper*, Arkitektur Förlag 2016.
- Westholm, Helena, *De byggde gemenskap. Erfarenheter från 10 bygg- och bogemenskaper*. Centrum för Bostadens Arkitektur, CTH 2020., 2009.
 - Föreningen BOIHOP <https://boihop.org>
 - Föreningen Kollektivhus Nu kollektivhus.se
 - Föreningen Framtiden, Stockholm www.boframtiden.se
 - Föreningen Kombo, Stockholm www.kollektivhuskombo.se
 - Kollektivhus i Malmö kollektivhus.wordpress.com
 - Föreningen för byggemenskaper byggemenskap.se
 - Divercity divercity.se